

جغرافیا و روابط انسانی، تابستان ۱۴۰۰، دوره ۴، شماره ۱، صص ۲۹۲-۲۷۹

تحلیل و تبیین عوامل موثر بر برنامه ریزی و سیاستگذاری گردشگری پایدار

شهری؛ مورد پژوهی: شهر کوهدشت

فرشاد طاهری نژاد

کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، شهرداری کوهدشت، کوهدشت، ایران

taherinejad.farshad@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۵/۰۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۲۸

چکیده

پژوهش حاضر با هدف، تحلیل و تبیین عوامل موثر بر برنامه ریزی و سیاستگذاری گردشگری پایدار شهری در شهر کوهدشت تدوین شده است، نوع تحقیق، کاربردی است، روش بکار گرفته توصیفی-تحلیلی است. ابزار گردآوری داده پرسشنامه محقق ساخته می باشد. جامعه آماری مورد مطالعه؛ ۵۰ نفر می باشد، به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش مدل معادلات ساختاری استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان داد؛ بین مولفه های اجتماعی، نهادی، محیطی-کالبدی، فناوری نوین و اقتصادی و توسعه گردشگری پایدار شهری ارتباط معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: برنامه ریزی، سیاستگذاری، گردشگری پایدار شهری، کوهدشت

شاپا الکترونیکی: ۳۸۵۱-۲۶۴۵

مقدمه

نخستین شرط موفقیت هر منطقه در توسعه گردشگری شهری، وجود زیر ساخت های مناسب شهری و مدیریت عاقلانه در عرصه های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی است. شهر نیاز به مدیریت آگاه، سازش پذیر با معیارهای جهانی و باخبر از سازوکار و ویژگی های روحی و خلقی گردشگران و خواسته های آن دارد، علاوه بر این تنسيق و آمایش جاذبه های شهر و ایجاد تسهیلات و امکاناتی که دسترسی به جاذبه ها را بیش از پیش آسانتر می سازد، در کنار بهداشتی بودن شرایط زندگی در مهمانسراها، رستوران ها، معابر عمومی و نیز پاکي هوا از دیگر شرایط لازم برای موفقیت شهرها در عرصه گردشگری شهری محسوب می شود (شیخ کاظم، ۱۳۸۶: ۳۶۴).

شهرستان کوهدشت از لحاظ تاریخی، طبیعی و فرهنگی دارای جاذبه های گردشگری و توریستی فراوان می باشد، بهره برداری مناسب از این قابلیت ها، مستلزم برنامه ریزی و سیاستگذاری مناسب در حوزه گردشگری پایدار است.

در این راستا پژوهش حاضر با هدف؛ تحلیل و تبیین عوامل موثر بر برنامه ریزی و سیاستگذاری گردشگری پایدار شهری، شهر کوهدشت تدوین شده است، از جمله تحقیقاتی که قرابت موضوعی با تحقیق حاضر دارند به اختصار می توان به مواردی به شرح زیر اشاره نمود:

دیناری (۱۳۸۹)، کتابی تحت عنوان؛ گردشگری شهری در ایران و جهان تدوین نموده اند،

شهابیان (۱۳۹۰) به بررسی نقش و اثرات گردشگری شهری در توسعه پایدار شهر با تأکید بر ادراک ساکنان پرداخته است، نتایج تحلیل ایشان نشان می دهد که گردشگری شهری در عین حال که اثرات مثبت اقتصادی انکار ناپذیری بر جامعه شهری دارد، در کنار خود آثار متنوع مثبت و منفی (اقتصادی، اجتماعی و محیطی) را نیز در شهر میزبان ایجاد می نماید. در عین حال تأثیرپذیری ساکنان بخش های مختلف شهر از اثرات متفاوت بوده و لازم است در ارزیابی نحوه و میزان این اثرات به تفکیک مورد تحلیل قرار گیرد.

حسینی و همکاران (۱۳۹۲)، مقاله ای تحت عنوان گردشگری شهری و تاثیر آن بر توسعه شهر تدوین نموده اند، نتایج تحقیق آنها نشان داد؛ صنعت گردشگری و فعالیت های آن، از جهت ایجاد شغل در رتبه نخست اشتغال مستقیم، غیر مستقیم، القایی و از جنبه گردش مالی در مرتبه دوم قرار می گیرد.

سرابی و همکاران (۱۳۹۳)، الگویی فضایی جهت تعیین مسیرهای ویژه ی گردشگری شهری شهر شیراز ارائه نمودند، نتایج تحقیق نشان می دهد که الگوی فضایی مناسب برای تعیین مسیرهای ویژه ای گردشگری باید در حله ی اول دارای نگرشی سیستماتیک نسبت به همه ی عناصر دخیل در موضوع باشد، میزان جذابیت مقاصد گردشگری را لحاظ نماید، اولویت بندی گردشگران در انتخاب سفرهای درون شهری را رعایت نماید،

همزمان اصول و معیارهای شهرسازی در انتخاب مسیرهای بهینه وارد سازد و در نهایت، حداکثر تراکم حرکتی گردشگران در حالت موجود و بهینه را شامل شود.

صفرآبادی و همکاران (۱۳۹۵)، پژوهشی با عنوان مقاصد نوظهور گردشگری شهری با تأکید بر جاذبه های اجتماعی فرهنگی قومیت شهر کرمانشاه تدوین نموده اند.

حسینی نیا (۱۳۹۶)، تأثیر مکان های گردشگری شهری در جذب گردشگران فرهنگی شهر پاریس، مورد مطالعه قرار داد؛ نتایج نشان داد، گردشگران فرهنگی به دنبال تجاربی موثق، متنوع و خلاق اند و مکانهای مربوطه، شاخص های سازنده مکان های فرهنگی شهر و شامل عرصه های عمومی (تاریخی، طبیعی، فرهنگی معاصر، بومی، غیرمعارف شهری، تفریحی، تجاری) با خصوصیات کالبدی ثابت یا موقت، به همراه تعاملات اجتماعی در تجربه حضور گردشگران و شکل یافتن معنای فرهنگی فضا در ترکیبی نمادین و پیوسته می باشند.

عربشاهی کریزی و تقدیسی (۱۳۹۷)، مقاله ای با عنوان: گردشگری شهری و توسعه پایدار شهری: تحلیل و بررسی جایگاه نقش و پیامدهای توسعه گردشگری شهری تدوین نموده اند،

روش تحقیق

پژوهش حاضر با اتخاذ رویکرد و روش شناسی کمی و بهره گیری از روش قیاسی تلاش دارد به تبیین روابط و اثرگذاری متغیرهای پژوهش پردازد از این نوع رو هدف گذاری آن از نوع کاربردی است. ابزار گردآوری داده ها به منظور سنجش و تبیین روابط و اثرگذاری متغیرها با هم، پرسشنامه محقق ساخته می باشد که با استفاده از روش میدانی این پرسشنامه توزیع شده است. در همین راستا، جامعه آماری برای توزیع پرسشنامه شامل نخبگان موضوعی و موضعی در شهر کوهدشت باشد که با استفاده از نمونه گیری طبقه ای، تعداد ۵۰ نفر به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از روش مدل معادلات ساختاری بهره گیری شده است بدین منظور برای تجزیه و تحلیل مدل اندازه گیری (رابطه بین شاخص ها و متغیر مکنون) و مدل ساختاری (رابطه بین متغیرهای مکنون) از نرم افزار *Smart PLS* استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

- بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش

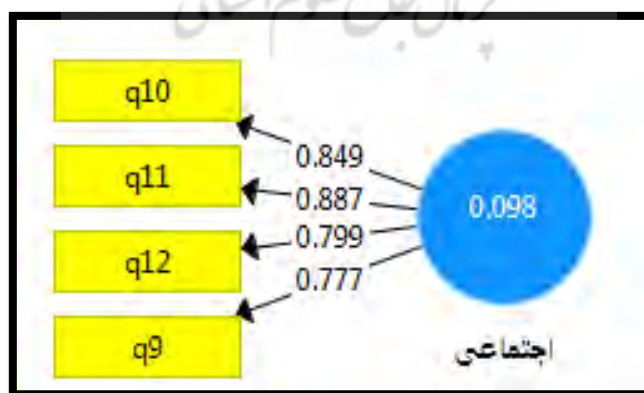
نتایج پژوهش مشتمل بر پنج مدل اندازه گیری ذیل می باشد.

جدول ۱: نتایج آزمون های نرمال بودن توزیع داده های متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	چولگی	کشدگی	نسبت بحرانی
بعد اجتماعی	۲,۳۳	-۲,۷۰	۱,۹۸
بعد اقتصادی	-۱,۷۲	۲,۶۸	۲,۹۸
محیطی و زیرساختی	۲,۵۰	۲,۶۷	۱,۹۶
فناوری نوین	۲,۳۳	۲,۵۱	۱,۸۶
نهادی-مدیریتی	۲,۴۶	۲,۶۸	۱,۹۶

-مدل اندازه گیری بعد اجتماعی

نتایج بیانگر این واقعیت است که بارهای عاملی مدل اندازه گیری « اجتماعی » دارای ابعاد مختلف نظیر؛ نحوه برخورد با گردشگران و آموزش جوامع محلی، جاذبه های گردشگری فرهنگی، مذهبی و تنوع قومیتی و زبانی جاذب گردشگر، توسعه صنایع دستی، میزان مبادلات اجتماعی و فرهنگی است. در همین چارچوب، بارهای عاملی در کلیه شاخص ها (گویه) معنادار است که این واقعیت نشان می دهد که شاخص های مذکور نمود عینی (انعکاس) بعد اجتماعی گردشگری پایدار شهری است. در همین چارچوب از بین شاخص های مذکور « توسعه صنایع دستی » و « نحوه برخورد با گردشگران و آموزش جوامع محلی » به ترتیب بیشترین کمترین همبستگی با متغیر (سازه) بعد اجتماعی گردشگری پایدار شهری را دارند بنابراین می توان نتیجه گرفت که این شاخص ها بالاترین و پایین ترین سهم و نقش (بار عاملی) را در اندازه گیری متغیر (عامل) بعد اجتماعی را به خود اختصاص داده است.

شکل ۱: بار عاملی و میزان خطای مدل اندازه گیری بعد اجتماعی

جدول ۲: بار عاملی و میزان خطای مدل اندازه گیری بعداجتماعی گردشگری پایدار

ردیف	گویه‌ها	دامنه پذیرش	بارعاملی یا ضریب استاندارد	رتبه بندی میزان نقش و سهم در اندازه گیری سازه یا متغیر	نتیجه
G9	نحوه برخورد با گردشگران و آموزش جوامع محلی	۰,۳۰	۰,۷۷	۴	تایید
G10	جاذبه های گردشگری فرهنگی ، مذهبی و تنوع قومیتی و زبانی جاذب گردشگر،		۰,۸۴	۲	تایید
G11	توسعه صنایع دستی		۰,۸۸	۱	تایید
G12	میزان مبادلات اجتماعی و فرهنگی		۰,۷۹	۳	تایید

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

با این توصیف، شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری «بعد اجتماعی» نشان می‌دهد که مدل برازش قابل قبولی دارد و داده‌ها تاییدکننده مدل است (جدول شماره ۳)

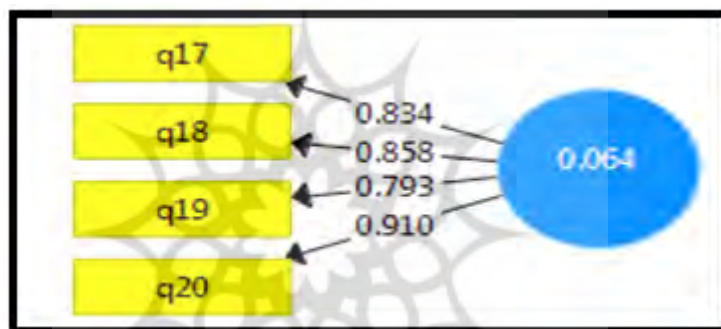
جدول ۳: مقادیر شاخص‌های برازش مدل اندازه گیری بعد اجتماعی

نوع برازش	شاخص	دامنه (بازه) قابل قبول	مقدار شاخص	نتیجه
مدل اندازه‌گیری	پایای شاخص (آلفای کرونباخ)	≥ 0.7 آلفای کرونباخ	۰,۸۳	تایید مدل
	پایایی ترکیبی (CR) یا RHO	$CR \geq 0.7$	۰,۸۵	تایید مدل
	ضرایب بارهای عاملی	≥ 0.4 لاما	بالاتر از ۰,۳۹	تایید مدل
	روایی همگرا (میانگین واریانس استخراج شده)	$AVE \geq 0.5 \& 0.4$	۰,۳۴	تایید مدل
	روایی واگرا (روش بارهای عاملی متقابل)	همبستگی بین شاخص و سازه بیشتر از همبستگی بی شاخص و سازه‌های دیگر	همبستگی بالاتر از سازه های دیگر	تایید مدل
	روش فورنل و لارکر	جذر AVE بیشتر از سازه های پایین تر از خود	اعداد مندرج در قطر ماتریس از اعداد ذیل خود بیشتر است	تایید مدل

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

– مدل اندازه گیری بعد نهادی

نتایج بیانگر این واقعیت است که بارهای عاملی مدل اندازه‌گیری « نهادی » دارای ابعاد مختلف نظیر؛ وجود مدیریت یکپارچه گردشگری، نحوه سازماندهی صنعت گردشگری در کوهدشت، تدوین برنامه های آینده گرانه مبتنی بر توسعه صنعت گردشگری، نحوه نگرش مدیران به مقوله گردشگری است. در همین چارچوب، بارهای عاملی در کلیه شاخص ها (گویه) معنادار است که این واقعیت نشان می دهد که شاخص های مذکور نمود عینی (انعکاس) بعدنهادی گردشگری پایدار شهری است. در همین چارچوب ازبین شاخص های مذکور « نحوه نگرش مدیران به مقوله گردشگری» و « تدوین برنامه های آینده گرانه مبتنی بر توسعه صنعت گردشگری» به ترتیب بیشترین و کمترین همبستگی با متغیر (سازه) بعد نهادی گردشگری پایدار شهری را دارند بنابراین می توان نتیجه گرفت که این شاخص ها بالاترین و پایین ترین سهم و نقش (بار عاملی) را در اندازه گیری متغیر (عامل) بعد نهادی را به خود اختصاص داده است.

شکل ۲: بار عاملی و میزان خطای مدل اندازه گیری بعد نهادی

جدول ۴: بار عاملی و میزان خطای مدل اندازه گیری بعد نهادی

کد	گویه‌ها	دامنه پذیرش	بارعاملی یا ضریب استاندارد	رتبه بندی میزان نقش و سهم در اندازه گیری سازه یا متغیر	نتیجه
G17	وجود مدیریت یکپارچه گردشگری	۰,۳۰	۰,۸۳	۳	تایید
G18	نحوه سازماندهی صنعت گردشگری در کوهدشت		۰,۸۵	۲	تایید
G19	تدوین برنامه های آینده گرانه مبتنی بر توسعه صنعت گردشگری،		۰,۷۹	۴	تایید
G20	نحوه نگرش مدیران به مقوله گردشگری		۰,۹۱	۱	تایید

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

با این توصیف، شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری «بعد نهادی» نشان می‌دهد که مدل برازش قابل قبولی دارد و داده‌ها تاییدکننده مدل است (جدول شماره ۵).

جدول ۵: مقادیر شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری بعدنهادی

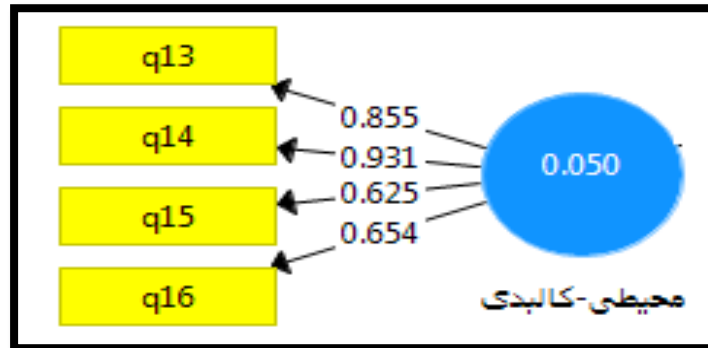
نوع برازش	شاخص	دامنه (بازه) قابل قبول	مقدار شاخص	نتیجه
مدل اندازه‌گیری	پایای شاخص (آلفای کرونباخ)	≥ 0.7 آلفای کرونباخ	۰,۸۱	تایید مدل
	پایایی ترکیبی (CR) یا RHO	$CR \geq 0.7$	۰,۸۰	تایید مدل
	ضرایب بارهای عاملی	≥ 0.4 لامدا	بالا تر از ۰,۳۱	تایید مدل
	روایی همگرا (میانگین واریانس استخراج شده)	$AVE \geq 0.5 \& 0.4$	۰,۳۶	تایید مدل
	روایی واگرا (روش بارهای عاملی متقابل)	همبستگی بین شاخص و سازه بیشتر از همبستگی بی شاخص و سازه‌های دیگر	همبستگی بالاتر از سازه‌های دیگر	تایید مدل
	روش فورنل و لارکر	جذر AVE بیشتر از سازه‌های پایین تر از خود	اعداد مندرج در قطر ماتریس از اعداد ذیل خود بیشتر است	تایید مدل

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

مدل اندازه‌گیری محیطی-کالبدی

نتایج بیانگر این واقعیت است که بارهای عاملی مدل اندازه‌گیری «محیطی-کالبدی» دارای ابعاد مختلف نظیر؛ جاذبه‌های گردشگری طبیعت محور (توپوگرافی، گونه‌های گیاهی و جانوری، منابع آب، سدها)، پتانسیل‌های گردشگری مبتنی بر ژئوپارک، امکانات و خدمات مورد نیاز گردشگران (هتل‌ها و اقامتگاه‌ها)، نحوه دسترسی و کیفیت شبکه حمل و نقل است. در همین چارچوب، بارهای عاملی در کلیه شاخص‌ها (گویه) معنادار است که این واقعیت نشان می‌دهد که شاخص‌های مذکور نمود عینی (انعکاس) بعد اقتصادی گردشگری پایدار شهری است. در همین چارچوب از بین شاخص‌های مذکور «پتانسیل‌های گردشگری مبتنی بر ژئوپارک» و «امکانات و خدمات مورد نیاز گردشگران (هتل‌ها و اقامتگاه‌ها)» به ترتیب بیشترین و کمترین همبستگی با متغیر (سازه) بعد محیطی-کالبدی گردشگری پایدار را دارند بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این شاخص

ها بالاترین و پایین ترین سهم و نقش (بار عاملی) را در اندازه گیری متغیر(عامل) بعد محیطی-کالبدی گردشگری پایدار شهری را به خود اختصاص داده است.

شکل ۳: بار عاملی و میزان خطای مدل اندازه گیری محیطی-کالبدی

جدول ۶: بار عاملی و میزان خطای مدل اندازه گیری محیطی-کالبدی

کد	گویه‌ها	دامنه پذیرش	بارعاملی یا ضریب استاندارد	رتبه بندی میزان نقش و سهم در اندازه گیری سازه یا متغیر	نتیجه تایید
q13	جاذبه های گردشگری طبیعی محور(توپوگرافی، گونه های گیاهی و جانوری، منابع آب، سدها)	۰,۳۰	۰,۸۵	۲	تایید
Q14	پتانسیل های گردشگری مبتنی بر ژئوپارک		۰,۹۳	۱	تایید
Q15	امکانات و خدمات مورد نیاز گردشگران(هتل ها و اقامتگاه ها)		۰,۶۲	۴	تایید
Q16	نحوه دسترسی و کیفیت شبکه حمل و نقل		۰,۶۵	۳	تایید

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

با این توصیف، شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری «محیطی-کالبدی» نشان می‌دهد که مدل برازش قابل قبولی دارد و داده‌ها تاییدکننده مدل است (جدول شماره ۷).

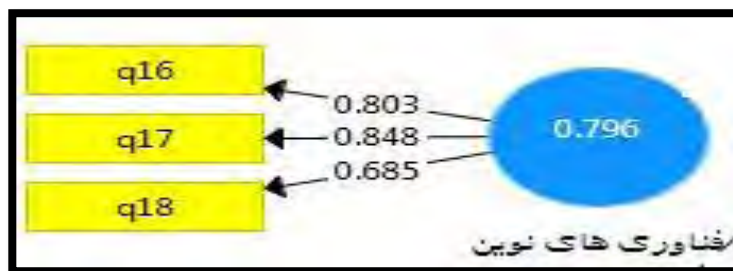
جدول ۷: مقادیر شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری محیطی-کالبدی

نوع برازش	شاخص	دامنه (بازه) قابل قبول	مقدار شاخص	نتیجه
مدل اندازه‌گیری	پایای شاخص (آلفای کرونباخ)	≥ 0.7 آلفای کرونباخ	۰,۸۵	تایید مدل
	پایایی ترکیبی (CR) یا RHO	$CR \geq 0.7$	۰,۸۱	تایید مدل
	ضرایب بارهای عاملی	≥ 0.4 لامدا	بالاتر از ۰,۳۷	تایید مدل
	روایی همگرا (میانگین واریانس استخراج شده)	$AVE \geq 0.5 \& 0.4$	۰,۳۹	تایید مدل
	روایی واگرا (روش بارهای عاملی متقابل)	همبستگی بین شاخص و سازه بیشتر از همبستگی بی شاخص و سازه‌های دیگر	همبستگی بالاتر از سازه‌های دیگر	تایید مدل
	روش فورنل و لارکر	جذر AVE بیشتر از سازه‌های پایین تر از خود	اعداد مندرج در قطر ماتریس از اعداد ذیل خود بیشتر است	تایید مدل

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

مدل اندازه‌گیری بعد فناوری‌های نوین

نتایج بیانگر این واقعیت است که مدل اندازه‌گیری «فناوری‌های نوین» دارای ابعاد مختلف نظیر: دسترسی به شبکه اینترنت در نقاط دارای جاذبه گردشگری، وجود اپلیکشن‌های مختص گردشگری کوهدشت، میزان تبلیغات صورت گرفته در فضاهای مجازی و سایت‌ها است. در همین چارچوب، بارهای عاملی در کلیه شاخص‌ها (گویه) معنادار است که این واقعیت نشان می‌دهد که عوامل مذکور نمود عینی (انعکاس) گردشگری پایدار شهری در بعد فناوری نوین است. در همین چارچوب از بین شاخص‌های مذکور «وجود اپلیکشن‌های مختص گردشگری کوهدشت» و «میزان تبلیغات صورت گرفته در فضاهای مجازی و سایت‌ها» به ترتیب بیشترین و کمترین همبستگی با متغیر (سازه) بعد فناوری نوین در گردشگری پایدار شهری را دارند بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این شاخص‌ها بالاترین و پایین‌ترین سهم و نقش (بار عاملی) را در اندازه‌گیری متغیر (عامل) بعد فناوری‌های نوین را به خود اختصاص داده است.

شکل ۴: بار عاملی و میزان خطای مدل اندازه گیری بعد فناوری های نوین

جدول ۸: بار عاملی و میزان خطای مدل اندازه گیری بعد فناوری های نوین

کد	گویه‌ها	دامنه پذیرش	بارعاملی یا ضریب استاندارد	رتبه بندی میزان نقش و سهم در اندازه گیری سازه یا متغیر	نتیجه تایید
Q16	دسترسی به شبکه اینترنت در نقاط دارای جاذبه گردشگری	۰.۳۰	۰.۸۰	۲	تایید
Q17	وجود اپلیکشن های مختص گردشگری کوهدشت		۰.۸۴	۱	تایید
Q18	میزان تبلیغات صورت گرفته در فضاهای مجازی و سایت ها		۰.۶۸	۳	تایید

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

با این توصیف، شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری «فناوری های نوین» نشان می‌دهد که مدل برازش قابل قبولی دارد و داده‌ها تاییدکننده مدل است (جدول شماره ۹).

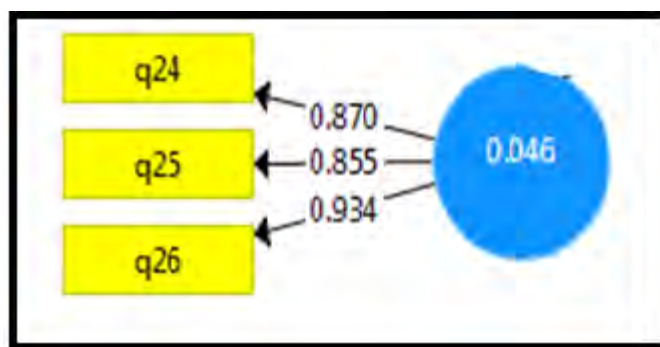
جدول ۹: مقادیر شاخص های برازش مدل اندازه گیری بعد فناوری های نوین

نوع برازش	شاخص	دامنه (بازه) قابل قبول	مقدار شاخص	نتیجه
مدل اندازه گیری	پایای شاخص (آلفای کرونباخ)	≥ 0.7 آلفای کرونباخ	۰,۸۰	تایید مدل
	پایایی ترکیبی (CR) یا RHO	$CR \geq 0.7$	۰,۷۹	تایید مدل
	ضرایب بارهای عاملی	≥ 0.4 لامدا	بالاتر از ۰,۳۳	تایید مدل
	روایی همگرا (میانگین واریانس استخراج شده)	$AVE \geq 0.5 \& 0.4$	۰,۳۳	تایید مدل
	روایی واگرا (روش بارهای عاملی متقابل)	همبستگی بین شاخص و سازه بیشتر از همبستگی بی شاخص و سازه های دیگر	همبستگی بالاتر از سازه های دیگر	تایید مدل
	روش فورنل و لارکر	جذر AVE بیشتر از سازه های پایین تر از خود	اعداد مندرج در قطر ماتریس از اعداد ذیل خود بیشتر است	تایید مدل

ماخذ: یافته های پژوهش، ۱۴۰۰

-مدل اندازه گیری بعد اقتصادی

نتایج بیانگر این واقعیت است که بارهای عاملی مدل اندازه گیری «اقتصادی» دارای ابعاد مختلف نظیر؛ میزان تخصیص اعتبارات دولتی جهت توسعه گردشگری، میزان موفقیت در جذب سرمایه گذار بخش خصوصی، میزان اشتغال حاصل شده از توسعه صنعت گردشگری، است. در همین چارچوب، بارهای عاملی در کلیه شاخص ها (گویه) معنادار است که این واقعیت نشان می دهد که شاخص های مذکور نمود عینی (انعکاس) بعد مدیریتی-نهادی گردشگری پایدار شهری است. در همین چارچوب از بین شاخص های مذکور «میزان اشتغال حاصل شده از توسعه صنعت گردشگری»، «میزان موفقیت در جذب سرمایه گذار بخش خصوصی» به ترتیب بیشترین و کمترین همبستگی با متغیر (سازه) بعد اقتصادی گردشگری پایدار را دارند بنابراین می توان نتیجه گرفت که این شاخص ها بالاترین و پایین ترین سهم و نقش (بار عاملی) را در اندازه گیری متغیر (عامل) بعد مدیریتی-نهادی را به خود اختصاص داده است.

شکل ۵: بار عاملی و میزان خطای مدل اندازه گیری بعد اقتصادی

جدول ۱۰: بار عاملی و میزان خطای مدل اندازه گیری بعد اقتصادی

کد	گویه‌ها	دامنه پذیرش	بارعاملی یا ضریب استاندارد	رتبه بندی میزان نقش و سهم در اندازه گیری سازه یا متغیر	نتیجه
G24	میزان تخصیص اعتبارات دولتی جهت توسعه گردشگری	۰,۳۰	۰,۱۷	۲	تایید
G17	میزان موفقیت در جذب سرمایه گذار بخش خصوصی		۰,۸۵	۳	تایید
G18	میزان اشتغال حاصل شده از توسعه صنعت گردشگری،		۰,۹۳	۱	تایید

ماخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۰

با این توصیف، شاخص‌های برآزش مدل اندازه‌گیری «بعد اقتصادی» نشان می‌دهد که مدل برآزش قابل قبولی دارد و داده‌ها تاییدکننده مدل است (جدول شماره ۱۱).

جدول ۱۱: مقادیر شاخص های برازش مدل اندازه گیری بعد اقتصادی

نوع برازش	شاخص	دامنه (بازه) قابل قبول	مقدار شاخص	نتیجه
مدل اندازه گیری	پایای شاخص (آلفای کرونباخ)	≥ 0.7 آلفای کرونباخ	۰,۸۲	تایید مدل
	پایایی ترکیبی (CR) یا RHO	$CR \geq 0.7$	۰,۸۹	تایید مدل
	ضرایب بارهای عاملی	≥ 0.4 لامدا	بالتر از ۰,۳۷	تایید مدل
	روایی همگرا (میانگین واریانس استخراج شده)	$AVE \geq 0.5 \& 0.4$	۰,۳۹	تایید مدل
	روایی واگرا (روش بارهای عاملی متقابل)	همبستگی بین شاخص و سازه بیشتر از همبستگی بی شاخص و سازه های دیگر	همبستگی بالاتر از سازه های دیگر	تایید مدل
	روش فورنل و لارکر	جذر AVE بیشتر از سازه های پایین تر از خود	اعداد مندرج در قطر ماتریس از اعداد ذیل خود بیشتر است	تایید مدل

ماخذ: یافته های پژوهش، ۱۴۰۰

نتیجه گیری

نتایج تحقیق نشان داد؛ از بین شاخص های اجتماعی مولفه های « توسعه صنایع دستی » و « نحوه برخورد با گردشگران و آموزش جوامع محلی » به ترتیب بیشترین و کمترین همبستگی با متغیر (سازه) بعد اجتماعی گردشگری پایدار شهری را دارند.

از بین شاخص های نهادی « نحوه نگرش مدیران به مقوله گردشگری » و « تدوین برنامه های آینده گرانه مبتنی بر توسعه صنعت گردشگری » به ترتیب بیشترین و کمترین همبستگی با متغیر (سازه) بعد نهادی گردشگری پایدار شهری را دارند.

از بین شاخص های محیطی-کالبدی « پتانسیل های گردشگری مبتنی بر ژئوپارک » و « امکانات و خدمات مورد نیاز گردشگران (هتل ها و اقامتگاه ها) » به ترتیب بیشترین و کمترین همبستگی با متغیر (سازه) بعد محیطی-کالبدی گردشگری پایدار شهری را دارند.

از بین شاخص های فناوری نوین « وجود اپلیکشن های مختص گردشگری کوهدشت » و « یزان تبلیغات صورت گرفته در فضاهای مجازی و سایت ها » به ترتیب بیشترین و کمترین همبستگی با متغیر (سازه) بعد فناوری نوین در گردشگری پایدار شهری را دارند.

از بین شاخص های مذکور «میزان اشتغال حاصل شده از توسعه صنعت گردشگری»، و «میزان موفقیت در جذب سرمایه گذار بخش خصوصی» به ترتیب بیشترین و کمترین همبستگی با متغیر (سازه) بعد اقتصادی گردشگری پایدار را دارند

منابع

- حسینی نیا، مهدیه (۱۳۹۶)، تحلیلی بر تأثیر مکانهای گردشگری شهری در جذب گردشگران فرهنگی، شهر پاریس، نشریه هویت شهر، شماره ۳۲، سال ۱۱.
- حسینی، سید علی، علیمزادی، طاهره و محمد احدنژاد روشی (۱۳۹۲)، گردشگری شهری و تأثیر آن بر توسعه شهر، اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار، همدان، <https://civilica.com/doc/247994>
- دیناری، احمد (۱۳۸۹)، گردشگری شهری در ایران و جهان، انتشارات واژگان خرد
- سرای، محمدحسین و همکاران (۱۳۹۳)، آرایه ی الگویی فضایی جهت تعیین مسیرهای ویژه ی گردشگری شهری (نمونه: شهر شیراز)، مجله ی برنامه ریزی و توسعه گردشگری سال سوم، شماره ی ۱۰، صص ۱۴۷-۱۶۱.
- شهبان، پویان (۱۳۹۰)، بررسی نقش و اثرات گردشگری شهری در توسعه پایدار شهر؛ با تأکید بر ادراک ساکنان، فصلنامه آرمان شهر، شماره ۷، صص ۱۳۲-۱۲۱.
- صفرآبادی، اعظم و همکاران (۱۳۹۵)، مقاصد نوظهور گردشگری شهری با تأکید بر جاذبه های اجتماعی- فرهنگی، قومیت، مطالعه ی موردی شهر کرمانشاه، مطالعات جامعه شناختی شهری، سال ششم، شماره نوزدهم، صص ۱۶۸-۱۴۱.
- عرشاهی کریزی، احمد و مهرانوش تقدیسی (۱۳۹۷)، گردشگری شهری و توسعه پایدار شهری: تحلیل و بررسی جایگاه نقش و پیامدهای توسعه گردشگری شهری، جغرافیا و روابط انسانی، دوره ۱، شماره ۲.